

Alkohollagens regler vid servering av alkoholhaltiga drycker

Ansvar och kunskap

Alkohollagens regler om servering gäller för alla som deltar i försäljningen och alltså inte bara för tillståndshavaren. Ytterst är det tillståndshavaren som har ansvaret för vad personalen gör och hur verksamheten sköts men alla som serverar alkoholdrycker har ett personligt ansvar. Om t ex en servitör serverar alkohol till en minderårig person så kan servitören personligen ställas till svars för detta och riskerar böter eller fängelse. Överträdelse kan även innebära att serveringstillståndet återkallas. För tillfälliga tillstånd kan överträdelse medföra att nya ansökningar avslås.

Tillståndshavaren ansvarar för att personalen har nödvändiga kunskaper för hur serveringen ska bedrivas. En innehavare av serveringstillstånd är alltid ansvarig *dels* för att själva serveringen bedrivs i enlighet med lagen, *dels* för att övriga regler i lagen efterlevs, t ex bokföringsregler, rapporteringsskyldighet eller regler om inköp av drycker. Detta ansvar kan tillståndshavaren inte undandra sig, t ex genom att hänvisa till att det är någon anställd som har handlat fel. Inte heller är en hänvisning till bristande kunskap om alkohollagen en godtagbar ursäkt.

Kraven för ett tillstånds meddelande ska vara uppfyllda även efter det att tillstånd har meddelats. Detta innebär att om exempelvis en tillståndshavare har konstaterats vara olämplig eller om serveringsverksamheten förändras under löpande tillståndstid så kan tillståndet återkallas.

Ett tillstånd kan också återkallas om det i efterhand konstateras att grundförutsättningarna inte var uppfyllda

när tillståndet meddelades och tillståndsmyndigheten inte hade möjlighet att känna till detta, till exempel beroende på att sökanden undanhöll fakta.

Serveringsansvarig

Serveringsstället får inte lämnas utan tillsyn. Tillståndshavaren eller serveringsansvarig ska hela tiden finnas tillgänglig på serveringsstället då alkoholförtäring pågår. Tillståndshavaren eller serveringsansvarig person behöver dock inte nödvändigtvis finnas i *serveringslokalerna* men någon av dessa personer ska under hela ovan nämnda tid finnas tillgänglig på *serveringsstället*. De ska ha god kontroll och uppsikt över serveringsställets serveringslokaler. Finns flera serveringsansvariga personer på serveringsstället samtidigt bör tillståndshavaren klargöra vem av dem som har huvudansvaret. Den serveringsansvarige ska vara anmäld till Miljö- och hälsoskyddsmyndigheten av tillståndshavaren. Detta görs via e-tjänst eller på särskild anmälningsblankett som finns på kommunens hemsida.

Serveringsansvarig person ska ha tillräcklig kunskap i svensk alkohollagstiftning för att kunna sköta uppgiften som ansvarig för serveringen. Tillståndshavaren ska se till att en serveringsansvarig person är lämplig för uppgiften och medveten om sitt ansvar. Om en serveringsansvarig visar sig olämplig ska tillståndshavaren skilja denne från uppgiften. Tillståndshavaren är även skyldig att anmäla till Miljö- och hälsoskyddsmyndigheten när en persons serveringsansvar upphör, t ex när en serveringsansvarig slutar sin anställning eller skiljs från uppgiften.

18-årsgräns

Det är inte tillåtet att servera alkoholdrycker till någon som är under 18 år. Gåsten måste kunna styrka sin ålder och om den som serverar är tveksam ska denne begära legitimation. Lämnas inte legitimation ska försäljning vägras. Man får inte heller servera någon om man kan anta att dryckerna kan komma att överlämnas till någon som är underårig.

Åldersgränsen hindrar inte att man tar emot yngre gäster på serveringsområdet men det finns en skyldighet att se till att dessa inte serveras eller dricker alkoholdrycker. Ansvar för detta ligger alltid hos den som serverar, även om det finns dörrvakter som har till uppgift att göra ålderskontroll vid entrén.

Det kan finnas anledning att vara speciellt uppmärksam då en person beställer åt fler i baren eller då ett sällskap, där underåriga personer ingår, beställer gemensamt.

Om alkoholdrycker serveras till någon som är minderårig kan den som serverat dryckerna straffas för olovlig dryckeshantering.

Ordning och nykterhet

Både tillståndshavaren och den personal som medverkar vid försäljningen har ansvar för att ordning och nykterhet råder på försäljningsstället.

Gäster som är märkbart berusade eller är påverkade av annat berusningsmedel får inte tillåtas komma in på serveringsstället. Vid alkoholservering får gästerna inte serveras alkoholdrycker i sådan omfattning att de blir störande eller onyktra. Serveringen ska alltså utövas på ett ansvarsfullt sätt. Om en gäst trots detta har blivit onykter och störande får den inte serveras mer alkoholdrycker och ska dessutom avvisas från serverings-

stället. Tecken på onykterhet kan t ex vara att en person blir störande, somnar vid bordet, raglar eller har svårighet att kontrollera sitt tal och uppträdande i övrigt. (Se bild på "berusningstrappan" som finns längst bak i denna skrivelse).

Även oordning på serveringsstället ska motverkas. Detta gäller både oordning som har samband med alkohol-förtäringen och sådan som inte är alkoholrelaterad. Exempel på det senare kan vara att gäster uppträder störande utan att vara påverkade eller att brottslig verksamhet förekommer, t ex narkotika- eller häleribrott. Uppkommer oordning måste missförhållandena rättas till. Det kan t ex ske genom att gäster talas tillrätta, avvisas eller, om inget annat återstår, att försäljningsstället utryms. Kraven på ordning gäller också i serveringsställets omedelbara närhet, t ex på trottoaren utanför entrén.

Alkoholfria drycker

Den gäst som vill ha en alkoholfri dryck ska självklart få det och behandlas lika väl som andra gäster. Vid försäljning av alkoholdrycker ska det därför finnas ett utbud av lättdrycker som är tillfredsställande i förhållande till serverings-tillståndet och de alkoholdrycker som serveras.

Animeringsförbud

Det är inte tillåtet att försöka påverka gästerna att beställa alkoholdrycker. Detta så kallade animeringsförbud avser åtgärder som innebär aktiv påverkan. Ett exempel på otillåten animering är mängdrabatter av typen "köp två betala för en".

En tillåten rabattering är så kallad "happy hour", vilket innebär att man tillfälligt sänker priset på *både* mat och dryck inklusive något alkoholfritt alternativ. Att

enbart rabattera alkoholdrycker är inte tillåtet.

Krav på mat

Kravet på matservering som förutsättning för alkoholservering har funnits sedan länge. Det har motiverats med att berusningseffekten blir mindre om alkoholen intas samtidigt med mat än om den intas på fastande mage. Vid alkoholservering ska därför lagad eller på annat sätt tillredd mat kunna serveras under hela den tid som alkoholdrycker serveras. Under sen kvällstid (efter kl. 23) kan det räcka med en enklare meny.

Servering

Begreppet servering innebär att serveringsstället serverar mat och dryck som gästerna förtär på serveringsstället.

Alkoholdrycker får inte tas med från serveringsstället, vare sig av gästerna eller av personalen. Tillståndshavaren och dennes personal ska aktivt förhindra att någon tar med sig sådana drycker, t ex genom att servera dessa i glas eller öppnad flaska. Ingen får heller tillåtas dricka andra drycker än de som serveras i serveringsstället. Tillståndshavaren och dennes personal ska aktivt förhindra att någon dricker "medhavda drycker". Detta gäller alltid på serveringsstället, alltså även när det är stängt.

Alkohollagen ställer krav på måttfullhet. Det är inte måttfullt att servera större mängder alkohol på en gång till en person eller en mindre grupp människor. Därför ska servering inte ske med exempelvis helflaskor spritdryck, ölhinkar, öltunnor, shotsbrickor och liknande.

Förvaringsförbud

Gästerna får inte ta med sig egna alkoholdrycker till serveringsstället.

Förvaringsförbudet gäller även personalen. Endast de drycker som ska användas för servering får förvaras på serveringsstället.

Utrymning av lokal

Serveringsstället ska vara utrymt senast 30 minuter efter serveringstidens slut. Serveringstiden framgår av serveringsställets tillståndsbevis.

Kassaregister

All försäljning på serveringsstället ska registreras i ett kassaregister. Gäster ska alltid erbjudas ett av registret framställt kassakvitto. Undantag gällande kassaregister kan gälla tillfälliga serveringstillstånd till slutna sällskap.

Tillsyn

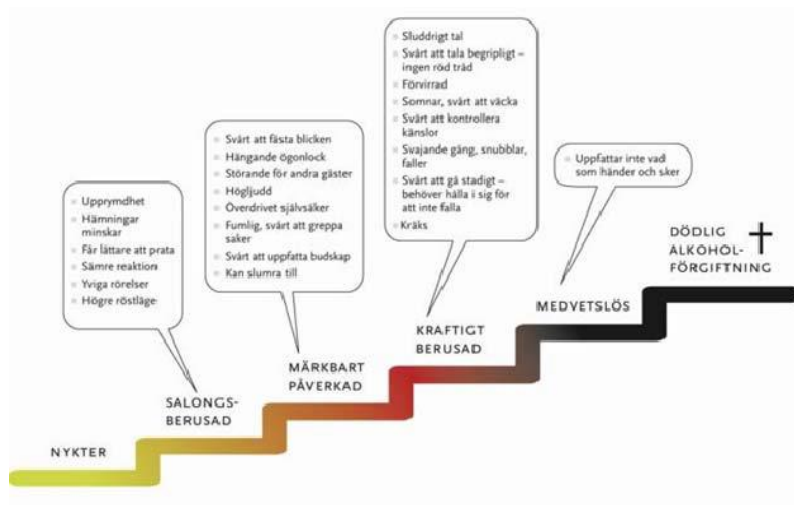
Kommunen och polisen är tillsynsmyndigheter över samtliga serveringsställen och inspektörer från kommunen och polisen har alltid rätt att komma in på serveringsstället för att genomföra tillsyn. Inspektörerna ska alltid kunna legitimera sig. Observera att serveringstillståndet alltid ska finnas på serveringsstället.

Ansökan om serveringstillstånd

Ansökan om serveringstillstånd görs till Bygg- och miljöenheten. För handläggning av serveringstillstånd tas en avgift ut enligt taxa fastställd av kommunstyrelsen (se Tierps kommuns hemsida för aktuella avgifter).

För att få mer information om vad som gäller vid ansökan om serveringstillstånd kan ni kontakta alkoholhandläggaren.

Berusningstrappan

Postadress
Medborgarservice
Tierps kommun
815 80 Tierp

Besöksadress
Kommunhuset
Centralgatan 7

Kontaktinformation
Direkt 0293-21 80 88
Fax 0293-129 69
E-post medborgarservice@tierp.se

Organisationsnummer
212000-0266

Internet
www.tierp.se